

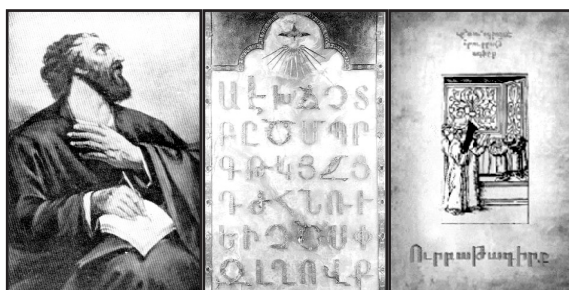
Կրթություն

Շաբաթաթերթ «Krtutiun» (education) weekly «Кртытиун» (образование) еженедельник 21.02.2024թ. չորեքշաբթի թիվ 8 (1137)

Կարդա՛

Մայրենի

Երկիր

Հայ մարզիկների հաղթարշավը

Վերջին օրերին հայ մարզիկների հաղթարշավը եւրոպական մրցահարթակներում սկսվեց տասնիննամյա Ալեքսանդրա Գրիգորյանի փայլուն հաղթանակով: Հայաստանի ժամանարտի կանանց հավաքականի անդամը ոսկե մեդալ է նվաճել Բուլղարիայի մայրաքաղաք Սոֆիայում ընթացող Եվրոպայի մեծահասակների առաջնությունում: 55 կգ քաշային հայ մարզուհին երկամարտի 196 կգ արդյունքով կարիերայում առաջին անգամ նվաճել է Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը:

Հարունակությունը՝ էջ 2

Աշխարհի հետ

Համաշխարհային համաժողովում

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարար Ժաննա Անդրեասյանը Աբու Դաբիում մասնակցել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի՝ մշակույթի եւ արվեստի կրթության համաշխարհային համաժողովին, որի շրջանակում զեկույցով հանդես է եկել «Quality and relevant life-long and life-wide learning in and through cultural diversity» խորագրով պանելային նիստում:

Զեկույցի ընթացքում նախարարը ներկայացրել է մշակութային բազմազանության համատեքստում շարունակական կրթության ապահովման անհրաժեշտությունը եւ անդրադարձել Հայաստանի փորձին:

Հարունակությունը՝ էջ 2

«Էրազմուս+»

Մանկավարժական կրթության բարեփոխումն առանցքային խնդիր է

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարար Ժաննա Անդրեասյանը մասնակցել է «Էրազմուս+» բարձրագույն կրթության ոլորտում կարողությունների զարգացման «Մանկավարժական կրթության փոխակերպումը համուն կանաչ եւ թվային անցման Հայաստանում եւ Մոլդովայում» ծրագրի մեկնարկին:

Միջոցառմանը ներկա են եղել նաեւ ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալ Արաքսիա Սվաջյանը, Հայաստանում ԵՄ պատվիրակության համագործակցության բաժնի ղեկավար Ֆրանկ Հեսսը, Հայաստանում «Էրազմուս+» ծրագրի ազգային գրասենյակի համակարգող Լանա Կառլովան, բուհերի ներկայացուցիչներ, դասախոսներ, ուսանողներ:

Ծրագրի նպատակն է՝ բարեփոխել մանկավարժական կրթությունը Հայաստանում՝ անցում կատարելով ավանդականից դեպի ապագային միտված ուսումնական ծրագրերի եւ ուսուցման մեթոդների, դեպի համարակրթության ազգային նպատակների իրագործում կանաչ եւ թվային ուսուցման միջոցով:

Հարունակությունը՝ էջ 4

«Օ՛, գրքերի աշխարհը տիեզերք է անեզր», - ասում է Բանաստեղծը: Իսկ նրանից շատ առաջ Առաքյալն է հաստատել. «Յուրաքանչյուր գիրք սուրբ է»:

5-րդ դարում մենք որոշեցինք մեր ազգային ինքնությունը եւ դեպի հավերժություն մեր ինքնատեսակ երթը ամրագրել գրապաշտությանը: Ոսկեդար վերտառությանը մեր պատմության մեջ ոսկե էջ դարձած ժամանակահատվածում վերականգնեցինք Հայոց այբուբենը, թարգմանեցինք Աստվածաշունչը, հիմնեցինք դպրոցներ... Հետագա 1600 - ամյա նորագույն դպրությանը փրկեցինք մոռացումից մեր անցյալի փառքը, աշխարհաստեղծման օրից Աստծուց ժառանգած ողջ բանական սերուցքը, որ կազմավորվող մարդկության քաղաքակիրթ զարգացման ատաղձը եւ առանցքը դարձավ...

Ամեն հայ գիտե՛ Մատենադարանի խորհուրդը, այստեղ պահպանվող հազարավոր ձեռագրերից յուրաքանչյուրի անգին արժեքը... Մեղապարտ Հակոբի շնորհիվ մեզանում տպագրության սկզբնավորումից ի վեր դրանցից հարյուրավորները եւ նոր ստեղծված գիտական ու գեղարվեստական բյուր գոհարներ գրքի տեսքով դրվեցին Ազգի սեղանին: Գիրքը մեզ համար, ինչպես մեր գոյության բոլոր ժամանակներում անընդմեջ, մնաց որպես սրբազան մասունք՝ անկախ իր պարունակած էությունից (հիշենք «Մշո ճառընտիր») մատյանի եւ գրային այլ հայտնի ճակատագրեր):

Արդ. մեր պատմության հանգրվաններով, ազգային ազատագրական պայքարի հերոսական կենսագրությանը, ինքնատիպ հզոր մշակույթի արարման անվիճելի իրողությանը ծանրաբեռ՝ այսօր կանգնած ենք նոր ժամանակների մարտահրավերների հանդիման: Եւ, ուզենք, թե չուզենք, դարձյալ պիտի ապավինենք Նորին մեծություն Գրքին, որովհետեւ նա՛ է մեր անպարտելի զենքը բոլոր ժամանակների համար, որովհետեւ մեր էական արժեքն ու բովանդակությունը, թե՛ իբրեւ անհատ մարդ, թե՛ իբրեւ հավաքական ժողովուրդ, Աստծո կամքով եղել ու մնում է բանականությունը՝ իր բոլոր էլեւէջներով. արհեստից մինչեւ կրթություն, արվեստից մինչեւ գիտություն, իբրեւ աշխատանք, ստեղծագործելու շնորհքով օժտված բանական արարածի բնական գոյություն... Ուրեմն, որպես 11-րդ պատգամ ենթարկվենք «Կարդա՛» հորդորին՝ աներեր հավատով ապավինելով Գրքին՝ որպես լապտեր մեր բոլոր ճանապարհների համար:

Գ. Մ.

* * *

Հովհաննես Թումանյանի ծննդյան օրը՝ փետրվարի 19-ը, ՀՀ գրողների միության նախկին նախագահ, երջանկահիշատակ Լևոն Անանյանի նախաձեռնությամբ, տարիներ առաջ մեզանում սկսվեց նշել՝ որպես գիրք նվիրելու օր:

Առաջին բառը, որ արտաբերում ես քո թոթով լեզվով,

Առաջին միտքը, որ հղանում ես աշխարհճանաչման քո արշալույսին, Առաջին դրվագը, որ ագուցում ես հուշերիդ շղթային,

Առաջին տողը, որ գրում ես, Առաջին գիրքը, որ կարդում ես, Առաջին սերը, որ զգում ես, Առաջին օրը, որ ապրում ես, Աղոթքդ առաջին, Ջարմանքդ առաջին, Կասկածդ առաջին, Առաջին նկատումդ, Առաջին ընկալումդ, Հայտնագործումդ ու բացահայտումդ առաջին...

Ու այս ամենը՝ անվերջ, անընդհատ, նորից ու դարձյալ՝ մի ամբողջ կյանք՝ մինչեւ շունչդ վերջին...

Քո սկիզբը,
Քո ընթացքը,
Քո էությունը՝
Քո մայրենի լեզուն:

Գ.Մ.

տե՛ս՝ նաեւ էջ 8-9

Փետրվարի 21-ը նշվում է՝ որպես Մայրենիի միջազգային օր: Օրվա կապակցությամբ՝ պատշաճ միջոցառումների պակաս չեղավ մեր հայրենիքի բոլոր կրթօջախներում:

Հայ մարզիկների հաղթարշավը

սկիզբը՝ էջ 1

Հրում վարժությունում մեր մարզուհին նաև փոքր ոսկե մեդալ է նվաճել՝ զլխավերելուն պահելով 115 կգ կշռող ծանրածոլը:

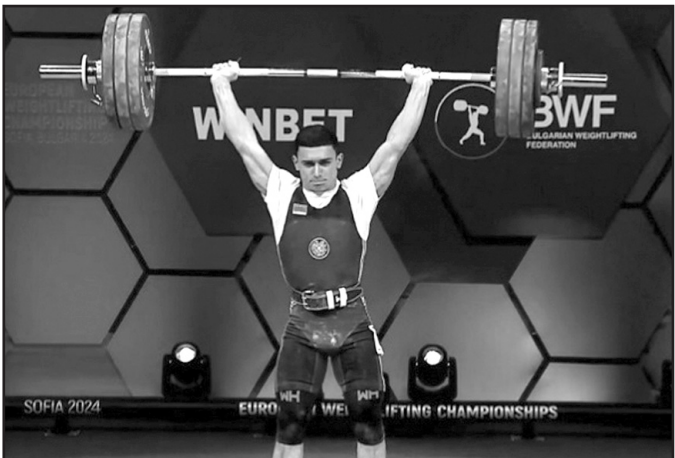

Պոկուն վարժությունում Ալեքսանդրան բարձրացրել է 81 կգ կշռող ծանրածոլը:

Այս քառյակն կարգում Հայաստանի մյուս ներկայացուցիչ, Եվրոպայի բրոնզե մեդալակիր **Իգաբեյա Յայյանը** երկամարտում գրավել է 7-րդ տեղը՝ 180 կգ արդյունքով:

* * *

Հայաստանի ծանրամարտի տղամարդկանց հավաքականի անդամ, 67 կգ քառյակի **Գոռ Սահակյանը** երկրորդ տարին անընդմեջ հռչակվել է Եվրոպայի չեմպիոն:

Բուլղարիայի մայրաքաղաք Սոֆիայում ընթացող Եվրոպայի առաջնությունում Սահակյանը ոսկե մեդալ է նվաճել՝ երկամարտի 311 կգ արդյունքով (140+171 կգ): Հրում վարժությունում Գոռը զլխավերելուն պահել է 171 կգ ծանրածոլն ու արժանացել նաև փոքր ոսկե մեդալին, իսկ պոկուն վարժությունում բավարարվել է փոքր բրոնզով:

Հիշեցնենք՝ Գոռ Սահակյանը հաղթող էր ճանաչվել նաև 2023 թվականին Երեւանում անցկացված Եվրոպայի առաջնությունում:

* * *

Հունահռոմեական ոճի ընթացմարտի Հայաստանի հավաքականի անդամ **Մալխաս Ամոյանը** կարիերայում երրորդ անգամ դարձել է Եվրոպայի չեմպիոն՝ Բուխարեստում ընթացող առաջնության եզրափակչում 7-0 հաշվով վստահ առավելության հասնելով աշխարհի բրոնզե մեդալակիր, Եվրոպայի կրկնակի փոխչեմպիոն, թուրք Յունուս Բասարի նկատմամբ:

Մալխաս Ամոյանը պայքարը սկսել է 1/8 եզրափակչից, որտեղ 10:1 հաշվով տպավորիչ հաղթանակ է տարել իտալացի Ռիկարդո Վիտո Աբրեսիայի նկատմամբ:

շարունակությունը՝ էջ 3

Համաշխարհային համաժողովում

սկիզբը՝ էջ 1

Նախարարը նշել է, որ 2022 թվականին հաստատվել է ՀՀ կրթության մինչև 2030 թվականի զարգացման պետական ծրագիրը, որի նպատակներից է ազգային և համամարդկային արժեքների վրա հիմնված, Հայաստանի Հանրապետության զարգացմանը միտված արդյունավետ և միջազգայնորեն մրցունակ կրթական համակարգի ձևավորումը, որը կյանքի բոլոր փուլերում յուրաքանչյուրին հնարավորություն կտա ստանալու իր կարիքներին և ընդունակություններին համապատասխան որակյալ կրթություն:

Նախարարն ընդգծել է, որ ծրագրի նպատակի իրականացման համար սահմանվել են մի շարք ռազմավարական ուղղություններ, որոնցից մեկն է համընդհանուր ներառական սովորողակենտրոն և մասնակցային կրթական միջավայրի ստեղծումը: Սա, ըստ նախարարի, յուրաքանչյուր քաղաքացու համար կյանքի բոլոր փուլերում հասանելի կդարձնի իր զարգացման և անձնային առանձնահատկություններից բխող և քաղաքացիական համագործակցության

մը նպաստող որակյալ և արդյունավետ կրթական ծառայությունները Հայաստանի Հանրապետության ողջ տարածքում:

Ժամանա Անդրեասյանը նաև նշել է, որ շարունակական կրթությունը չի կարող դիտարկվել մշակութային բազմազանության հայեցակարգից դուրս: Այսպիսով, Հայաստանի Հանրապետությունը վերջին տարիներին քայլեր է ձեռնարկել՝ խթանելու ժամանակակից արվեստի ոլորտի զարգացումը՝ կիրառելով մշակութային բազմազանության ապահովմանը նպատակաուղղված միջոցներ և համատեղելով ֆորմալ ու ոչ ֆորմալ մշակութային կրթությունը:

ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի՝ մշակույթի և արվեստի կրթության համաշխարհային համաժողովում ԿԳՄՍ նախարար ժամանա Անդրեասյանն անդրադարձ է կատարել նաև Լեռնային Ղարաբաղի քաղաքացիական բնակչության էթնիկ գոտումների և բռնի տեղահանման համատեքստում կրթության իրավունքի իրացմանը: Նա նշել է, որ նախարարությունը գործադրել է և շարունակում է գործադրել բոլոր ջանքերը՝ ապահովելու ԼՂ-ից բռնի տեղահանված բնակչության լիար-

ժեք ինտեգրումը կրթական գործընթացին:

Նախարարը կարեւորել է միջազգային հանրության արձագանքը Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանվածների մշակութային և կրթական իրավունքների պաշտպանության ապահովման հարցում և շնորհակալություն հայտնել՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի փաստափորձը, որի նպատակն է առաջարկել նոր ուղիներ՝ բարելավելու, խորացնելու և ընդլայնելու կրթության և մշակույթի ոլորտների միջև համագործակցությունը՝ միաժամանակ օգտագործելով թվային տեխնոլոգիաները՝ արագացնելու 2030 օրակարգով սահմանված համաշխարհային զարգացման ներկա և ապագա նպատակների իրագործումը:

Նշենք նաև՝ համաժողովի արդյունքներով ընդունվելու է «Մշակույթի և արվեստի կրթության շրջանակ» փաստաթուղթը, որի նպատակն է առաջարկել նոր ուղիներ՝ բարելավելու, խորացնելու և ընդլայնելու կրթության և մշակույթի ոլորտների միջև համագործակցությունը՝ միաժամանակ օգտագործելով թվային տեխնոլոգիաները՝ արագացնելու 2030 օրակարգով սահմանված համաշխարհային զարգացման ներկա և ապագա նպատակների իրագործումը: Այցի ընթացքում ԿԳՄՍ նախարարն ունեցել է նաև երկկողմ հանդիպումներ:

Հանդիպումներ՝ այցի շրջանակում

ՀՀ ԿԳՄՍ նախարար **Ժամանա Անդրեասյանն** Արաբական Միացյալ Եմիրություններ կատարած աշխատանքային այցի շրջանակում հանդիպել է ԱՄԷ մշակույթի նախարար **Շեյխ Սալեմ բին խալիդ Ալ Քասիմի**ի հետ: Հանդիպմանը ներկա է եղել նաև ԱՄԷ-ում ՀՀ դեսպան **Կարեն Գրիգորյանը**:

ԱՄԷ մշակույթի նախարարը ողջունել է ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարին և շնորհակալություն հայտնել այցի, ինչպես նաև արդյունավետ համագործակցության համար: Նախարար ժամանա Անդրեասյանն ընդգծել է Հայաստանի և ԱՄԷ միջպետական հարաբերություններում մշակութային համագործակցության կարևորությունը:

Կողմերը կարեւորել են երկկողմ ծրագրերի շարունակական իրականացումը՝ մշակույթի ոլորտում փորձի փոխանակման և համատեղ մշակութային միջոցառումների կազմակերպման տեսանկյունից:

Կողմերը քննարկել են նաև ներկայում շրջանառվող «Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գի-

տության, մշակույթի և սպորտի նախարարության և Արաբական Միացյալ Եմիրությունների մշակույթի նախարարության միջև մշակույթի ոլորտում 2024-2027 թթ. համագործակցության մասին» գործնական ծրագրի նախագիծը և պայմանավորվել քայլեր ձեռնարկել դրա վերջնականացման և ստորագրման ուղղությամբ: Հանդիպման ընթացքում ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարն անդրադարձել է նաև

Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված բնակչության մշակութային իրավունքների ապահովման և ԼՂ տարածքում հայկական մշակութային ժառանգության պահպանության հարցերին:

Հանդիպման ընթացքում կողմերը քննարկել են նաև երկկողմ և բազմակողմ ձեւաչափով համագործակցությանը վերաբերող մի շարք այլ հարցեր:

* * *

Արաբական Միացյալ Եմիրություններ կատարած աշխատանքային այցի շրջանակում ՀՀ ԿԳՄՍ նախարար **Ժամանա Անդրեասյանն** այցելել է Աբու Դաբիի համալսարան և հանդիպում ունեցել ռեկտոր **Ղասսան Աուադի**ի հետ:

Հանդիպման ընթացքում կողմերը քննարկել են Աբու Դաբիի համալսարանի և ՀՀ բուհերի միջև համագործակցության հաստատման և փոխանակման ծրագրերի իրականացմանն առնչվող հարցերը:

Քննարկման ընթացքում նախարարն անդրադարձել է բարձրագույն կրթության ոլորտում տեղի ունեցող բարեփոխումներին և ՀՀ կրթության մինչև 2030 թվականի զարգացման պետական ծրագրին: Նա ներկայացրել է ակադեմիական քաղաքի նախագիծը՝ այդ համատեքստում կարևորելով ԱՄԷ փորձը: Անդրադարձ է

կատարվել նաև հետազոտական ծրագրերին և դրանց շրջանակում ՀՀ բուհերի հետ համագործակցության հնարավոր ուղղություններին: Նախարար ժամանա Անդրեասյանը

նաև շրջայց է կատարել համալսարանի տարածքում և ծանոթացել բուհի ենթակառուցվածքներին:

շարունակությունը՝ էջ 3

Գիրք նվիրիր

Թումանյանական շնչով

Փետրվարի 19-ը Հոլիվուդյան Թումանյանի ծննդյան օրն է: Հայաստանի Հանրապետությունում շուրջ 15 տարի այս օրը նշվում է որպես Գիրք նվիրելու օր:

Տոնի կապակցությամբ՝ ՀՀ ԿԳՄՍ նախարար Ժաննա Անդրեասյանն ու նախարարի տեղակալ Ալֆրեդ Քոչարյանն այցելել են Հոլիվուդյան Թումանյանի թանգարան, որը ժամանակավորապես տեղակայվել է «Հրանտ Մաթևոսյան» մշակութային կենտրոնում:

Ժաննա Անդրեասյանը շրջայց է կատարել եւ ծանոթացել թանգարանի գործունեությանը՝ հյուրընկալող տանիքի ներքո: Օրվա խորհրդի համաձայն՝ նախարարը գրքեր է նվիրել թանգարանին:

Ժաննա Անդրեասյանը ներկա է եղել նաև «Ճամփորդ հոգին», «Ունայնս, նայնս» խորագրով ցուցահանդեսի բացմանը: Կտորների վրա արտացոլված լուսանկարները, գրառումներն ու բանաստեղծական տողերը պատմում են Հոլիվուդյան Թումանյանի եւ Հրանտ Մաթևոսյանի ճանա-

պարհորդությունների մասին:

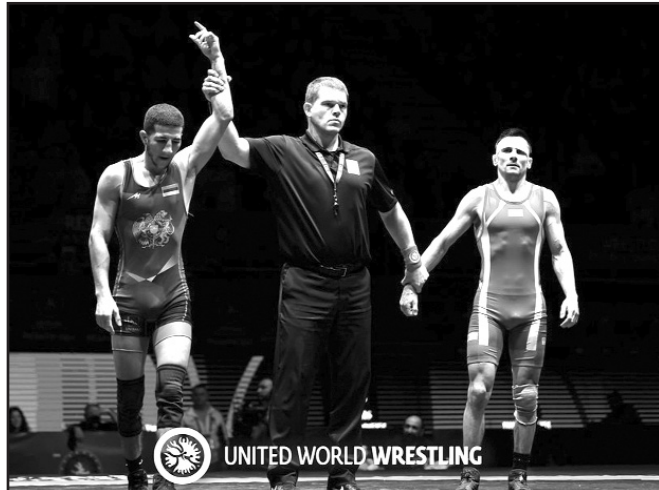
Ցուցադրությանը բացման խոսքով հանդես են եկել Հովի. Թումանյանի թանգարանի տնօրենի ժամանակավոր պաշտոնակատար Լուսինե Ղարախանյանը եւ «Հրանտ Մաթևոսյան» մշակութային կենտրոնի ղեկավար Դավիթ Մաթևոսյանը:

Միջոցառման շրջանակում տեղի է ունեցել Հոլիվուդյան Թումանյանի երկերի լիակատար ժողովածուի 5-րդ հատորի շնորհանդեսը:

Հայ մարզիկների հաղթարշավը

սկիզբը՝ էջ 2

Քառորդ եզրափակչում հայ ըմբիշը 3:2 հաշվով առավելության է հասել անկախ երկրների դրոշի ներքո հանդես եկող ռուսաստանցի Ադլետ Տյուլուբաեւի նկատմամբ, իսկ կիսաեզրափակչում 2:1 հաշվով ուժեղ է գտնվել մոլդովացի Ալեքսանդրին Գուտուից:

Հայաստանի հավաքականի կազմում ԵԱ-ի առաջին մեդալը նվաճել է 55 կգ քաշային Մանվել Խաչատրյանը, որն առաջին անգամ է մասնակցում մեծահասակների Եվրոպայի առաջնությանը: Բրոնզե մեդալի համար գոտենարտում Խաչատրյանը մրցել է բուլղարացի Ստեֆան Հրիստով Գրիգորովի հետ եւ ժամանակից շուտ 8:0 հաշվով հաղթանակ տարել:

* * *

Հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի, Եվրոպայի եւ Օլիմպիական խաղերի չեմպիոն Արթուր Ալեքսանյանը Բուխարեստում 7-րդ անգամ հռչակվել է Եվրոպայի չեմպիոն՝ Բուխարեստում ընթացող առաջնության եզրափակչում 6:3 հաշվով առավելության հասնելով ռուսաստանցի Մագոմեդ Մուրտազալիեւի նկատմամբ:

Ալեքսանյանը եզրափակիչ էր դուրս եկել՝ կիսաեզրափակչում 5:1 հաշվով հաղթելով բելառուս Աբուբակար Խասալախանալիին: Հայ ըմբիշը պայքարը սկսել էր 1/8 եզրափակչից, որտեղ 9:1 հաշվով ժամանակից շուտ հաղթել էր թուրք Բեյտուլա Կախադագինին, իսկ քառորդ եզրափակչում 8:3 հաշվով առավելության էր հասել Նիդերլանդների ներկայացուցիչ Թայրոն Շտենկերբուրգի նկատմամբ:

Հայաստանի մյուս ներկայացուցիչ, Փարիզի 2024 թվականի Օլիմպիական խաղերի ուղեգիր նվաճած Սլավիկ Գալստյանը գոտենարտել է Եվրոպայի առաջնության բրոնզե մեդալի համար, սակայն 4:5 հաշվով ցավալի պարտություն է կրել:

Այսպիսով, Հայաստանի հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի հավաքականը, Արմեն Բաբայարյանի գլխավորությամբ, Եվրոպայի առաջնությունում ելույթներն ավարտել է 2 ոսկե եւ 1 բրոնզե մեդալով՝ թիմային հաշվարկում զբաղեցնելով երրորդ հորիզոնականը:

* * *

Ազատ ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի հավաքականը, Հաբեթնակ Կուրդիյանի գլխավորությամբ, 2 ոսկե, 1 բրոնզե մեդալ է նվաճել Բուխարեստում անցկացված Եվրոպայի առաջնությունում: Մեր ընտրանին թիմային պայքարում զբաղեցրել է 4-րդ հորիզոնականը:

Հայաստանի թիմի կազմում ԵԱ-ի չեմպիոնությունը նվաճել են Արսեն Հարությունյանն ու Արման Անդրեասյանը:

57 կգ քաշայինների եզրափակչում Հարությունյանն ընդամենը 52 վայրկյանում 10:0 հաշվով փայլուն հաղթանակ է տարել Թուրքիայի ներկայացուցիչ Մուհամետ Քարավուսի նկատմամբ եւ կարիերայում 4-րդ անգամ հռչակվել Եվրոպայի չեմպիոն:

Հարունակությունը՝ էջ 4

Ժողովրդական արվեստների թանգարանում

Գիրք նվիրելու օրվա շրջանակում ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարի տեղակալ Արաքսիա Սվաջյանն այցելել է Հովի. Շարանբեյանի անվան ժողովրդական արվեստների թանգարան:

Թանգարանը հյուրընկալել էր հեքիաթագիր Արփի Մաղաքյանին, որը երեսնամյա թիվ 194 հիմնական դպրոցի 5-րդ դասարանի աշակերտներին պատմել է իր հեղինակած հեքիաթներից մեկը՝ «Արտավազդ արքայի հեքիաթը»:

Հեղինակն աշակերտների համար ընթերցել է հետաքրքիր պատմություններ, որոնք վերաբերել են Արտավազդ արքայի կառավարման ժամանակաշրջանին: Հեքիաթի միջոցով աշակերտները ծանոթացել են մեր պատմության իրական հերոսներին:

Ընթերցանության ավարտից հետո ծավալվել է քննարկում առ այն, թե հեքիաթներն իրականում ինչ են սովորեցնում մարդկանց:

Փոխնախարար Արաքսիա Սվաջյանը եւ աշակերտները նաև շրջայց են կատարել թանգարանում, որն ուղեկցվել է թումանյանական մտքերով կազմված ուսուցողական քվեստներով, երգ ու պարով եւ անակնկալ մրցանակներով:

Նախարարի տեղակալը ծանոթացել է թանգարանի պայմաններին, ցուցադրություններին եւ անցկացվող միջոցառումներին:

Հանդիպումներ՝ այցի շրջանակում

սկիզբը՝ էջ 2

Արաքսյան Միացյալ Եմիրություններ կատարած այցի շրջանակում Ժաննա Անդրեասյանն այցելել է Աբու Դաբիի «Լուվր» թանգարան:

Նախարարը շրջայց է կատարել թանգարանում, դիտել ցուցադրությունը, ինչպես նաև հանդիպել տնօրեն Մանուել Ռաբատեի հետ:

Տնօրենի հետ հանդիպման ընթացքում քննարկվել է Աբու Դաբիի «Լուվր» եւ Հայաստանի թանգարանների միջև համագործակցության ընդլայնման, մշակութային եւ կրթամշակութային ծրագրերի իրականացման հնարավորությունը:

Նախարարն անդրադարձել է նաև Հայաստանում ներդրվող մշակութային հաստատությունների կառավարման մոդելին: Չեռք է բերվել փոխադարձ այցեր կազմակերպելու, փորձի փոխանակման եւ համատեղ նախագծեր մշակելու պայմանավորվածություն:

Հանդիպման ընթացքում կողմերը քննարկել են փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք այլ հարցեր:

Հարունակությունը՝ էջ 4

Խորհրդարանական լուսններ

Վաղ ամուսնությունների վնասակար հետևանքների շուրջ

Աժ մարդու իրավունքների պաշտպանության եւ հանրային հարցերի մշտական հանձնաժողովը «Ամուսնության տարիքային շեմը բարձրացնելու նպատակով օրենսդրական բարեփոխումները՝ մարդու հիմնարար իրավունքների պաշտպանության համատեքստում» թեմայով խորհրդարանական լուսններ է նախաձեռնել, որի շրջանակում գեկույցով հանդես է եկել նաեւ 33 կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարի տեղակալ Արաքսիա Սվաջյանը:

րոցի տարիներին: Մասնավորապես՝ 10-րդ դասարանում նախորդ տարիների համեմատ դիտվում է սովորողների թվի 52,7 %-ի չափով նվազում, 11-րդ դասարանում՝ 69,5 %, իսկ 12-րդ դասարանում՝ 88,2 %: Հասկանում ենք, թե սա որքան վատ ցուցանիշ է»,- նշել է Արաքսիա Սվաջյանն ու ներկայացրել նաեւ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում տիրող իրավիճակը:

Նախարարի տեղակալի խոսքով՝ վերջին 3 տարիների ընթացքում ազգային փոքրամասնությունների, մասնավորապես՝ ազգությամբ եզդի սովորողների թվի առումով բուռնորեն աճ է նկատվում: «2020/21 ուսումնական տարում բակլավրի կրթական աստիճանում ունեցել ենք ազգությամբ եզդի 34 ուսանողներ, որոնցից 9-ը՝ իգական սեռի ներկայացուցիչ: Մագիստրատուրայում կրթությունը շարունակել են ընդամենը 6 եզդի ուսանողներ, բոլորը՝ տղաներ:

2021/22 ուսումնական տարում ուսանողների թիվը փոքր-ինչ ավելացել է. բակլավրում այն կազմել է 40 (13-ը՝ աղջիկ), իսկ մագիստրոսական աստիճանում կրթությունը շարունակել են ընդամենը 5 ուսանողներ: 2022/23 ուսումնական տարում ունեցել ենք բակլավրի 55 ուսանողներ, որոնցից 17-ը՝ աղջիկներ: Մեկ տղա էլ կրթությունը շարունակել է մագիստրատուրայում»:

Արաքսիա Սվաջյանն անդրադարձել է նաեւ այն քայլերին, որոնք ԿԳՄՍ նախարարությունը ձեռնարկում է՝ իրավիճակը կանխելու նպատակով: Այս համատեքստում նախարարի տեղակալն անդրադարձել է հանրակրթության պետական նոր չափորոշիչ ներդրման շրջանակում դպրոցներում առողջ ապրելակերպի դասավանդման պարտադիր խմբակի գործունեությանը:

«Այս խմբակի շրջանակում երեխաները տարաբնույթ թեմաներով ուսումնասիրություններ են կատարում, եւ սա ավելի ինտեռակտիվ ձեւաչափով իրականացվող ուսումնական գործընթաց է երեխաների համար՝ թույլ տալով նրանց մոտ հեշտությանը ձեւավորել բոլոր այն հմտությունները, որոնք անհրաժեշտ են կյանքում հաջողությունների հասնելու համար՝ նվազագույն պատկերացումների տեսանկյունից»,- ասել է Արաքսիա Սվաջյանը:

շարունակությունը՝ էջ 6

Հայ մարզիկների հաղթարշավը

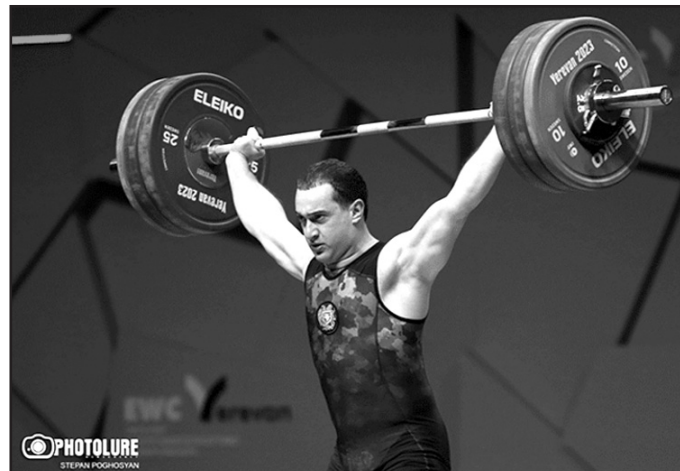
սկիզբը՝ էջ 4

Նշենք՝ պոկլոն վարժության արդյունքներով Հովհաննիսյանը փոքր ոսկե մեդալ է նվաճել՝ գլխավորելու պահելով 169 կգ կշռող ծանրածոջը, իսկ Սկրտչյանը 166 կգ արդյունքով դարձել է փոքր արծաթե մեդալակիր: Հրում վարժության արդյունքներով Սկրտչյանը նվաճել է նաեւ փոքր ոսկե (209 կգ), իսկ Հովհաննիսյանը՝ փոքր արծաթե մեդալը (205 կգ):

Մրցահարթակ դուրս եկած մեր մյուս ներկայացուցիչ՝ կանանց հավաքականի անդամ Լիանա Գյուրջյանը, երկամարտի 220 կգ արդյունքով (95+125) զբաղեցրել է 4-րդ հորիզոնականը:

Ավելի վաղ Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականի անդամ, 81 կգ քաշային Ռաֆիկ Հարությունյանն էլ դարձել է Եվրոպայի առաջնության բրոնզե մեդալակիր՝ երկամարտում ցույց տալով 336 կգ (154+182) արդյունք: Պոկլոն վարժության արդյունքներով էլ Ռաֆիկ Հարությունյանը փոքր բրոնզե մեդալ է նվաճել՝ երկու հաջող մոտեցումներից հետո գլխավորելու պահելով 154 կգ կշռող ծանրածոջը:

Նշենք՝ Հարությունյանի պարգևատրումն իրականացրել է միջազգային կարգի մրցավար Արայիկ Ալավերդյանը: Եվրոպայի առաջնությունում ելույթներն ավարտել է նաեւ Եվրոպայի 2016 թվականի չեմպիոն, աշխարհի բրոնզե մեդալակիր Անդրանիկ Կարապետյանը՝ երկամարտում զբաղեցրելով 365 կգ արդյունք (170+195) եւ զբաղեցնելով 5-րդ տեղը:

***

Հայաստանի սպորտային մարմնամարզության հավաքականը 1 ոսկե եւ 1 արծաթե մեդալ է նվաճել Եգիպտոսի մայրաքաղաք Կահիրեում անցկացված աշխարհի գավաթի խաղարկության առաջին փուլում:

Գավաթի խաղարկության առաջին փուլի հաղթողի կոչմանն արժանացել է աշխարհի ու Եվրոպայի չեմպիոն, Օլիմպիական խաղերի բրոնզե մեդալակիր Արթուր Դավթյանը: Դավթյանը հավասարը չի ունեցել հենացատկի վարժությունում՝ եզրափակչում հավաքելով 14,933 միավոր:

շարունակությունը՝ էջ 6

Աջակցություն

1897 ուսանող ներգրավված է համապատասխան կրթական ծրագրերում

ՀՀ ԿԳՄՍ բարձրագույն կրթության եւ գիտության կոմիտեի նախագահ Սարգիս Հայոցյանը Կառավարության «Հունամիտար կենտրոնում» ներկայացրել է Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված մեր հայրենակիցներին ցուցաբերվող աջակցության աշխատանքների ընթացքը: Սարգիս Հայոցյանն անդրադարձել է ԼՂ-ից բռնի տեղահանման արդյունքում բարձրագույն կրթություն ստացող անձանց կրթական իրավունքի վերականգնման ուղղությամբ ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող երկու ծրագրերին:

սովորել են բարձրագույն, իսկ 2524-ը՝ նախնական կամ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում: 2024 թվականի հունվարի դրությամբ՝ ԼՂ-ի բուհերում սովորող 1897 ուսանող արդեն իսկ ներգրավված է ՀՀ պետական բուհերի համապատասխան կամ հարակից կրթական ծրագրերում»,- ներկայացրել է Սարգիս Հայոցյանը:

Բարձրագույն կրթության եւ գիտության կոմիտեի նախագահն անդրադարձել է նաեւ ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող երկրորդ ծրագրին, որի համաձայն՝ ուսման վարձի փոխհատուցում է նախատեսվում ՀՀ բուհերի ուսանող հանդիսացող Լեռնային Ղարաբաղի այն

քաղաքացիների համար, որոնց ընտանիքի անդամներն են բռնի տեղահանվել:

«Կառավարության համապատասխան որոշմամբ՝ հաստատվել է ՀՀ նախնական, միջին, բարձրագույն եւ հետբուհական մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների վճարովի համակարգում միջնել 2023 թվականի սեպտեմբերի 19-ն ընդգրկված սովորողների ուսման վարձի փոխհատուցման տրամադրման կարգը: Այս ծրագրի շրջանակում աջակցություն է ստանում 844 շահառու»,- նշել է Սարգիս Հայոցյանը՝ շեշտելով, որ թվային տվյալները պարբերաբար թարմացվում են:

Հովհաննես ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

* * *

Թեպետև բախող մեզ շատ հարվածեց
երկար դարերով, ահեղ հարվածով,
Թեպետև էսպես ցովեց, տարածեց,
Չըզեց հողեհող, փրմեց ծովեծով,

Վկա է սակայն բովանդակ երկիր,
Որ մենք կարեվեր ապրում ենք կրկին,
Եվ ուր հասնում է հայի գիրքն ու գիր –
Կենդանի է դեռ հայության ոգին:

Եվ թարմ աղմուկով մանկունք մեր մատաղ
Առաջ են խաղում լուսավոր տենչով,
Եվ թնդում են դեռ հայի երգն ու տաղ
Հարազատ լեզվով, հայրենի շընչով:

Եվ իր փըլատակ տըրների տակից
Ելնում է ահա հզոր ժողովուրդ,
Իր վեհ ճակատին տանջանք ու թախիծ,
Խորունկ հայացքում մեծ կյանքի խորհուրդ:

Ո՛վ դուք սրբազան Մասիս, Արագած,
Էդ ձեր երկնամուխ գոհար թագերով,
Եվ որ նրանցից վերև խոյացած
Փայլատակում եք լույս – պըսակներով –

Սահակ ու Մեսրոպ, եւ շատ պանծալիք,
Որ լըցրիք Հայոց աշխարհքն ու սրտեր
Լուսավոր կյանքի սիրով երջանիկ
Ու ձըզտում տըվիք – ձըզտել դեպի վեր,

Քանի որ դուք կաք, քանի կըմնաք,
Հոյակապ սյուներ հայության ոգու,
Մենք միշտ անսասան առաջ տի գմանք,
Ինչքան մեր ճամփան լինի ահարկու:

Եվ տոն կըտոնենք էսպես խնդագին,
Եվ թող իմանա բովանդակ երկիր –
Ապրում է անմեռ հայությունը հին,
Ապրում են անմահ իրեն գիրքն ու գիր:

Մուշեղ ԻՇԽԱՆ

Հայ լեզուն տունն է հայուն

Հայ լեզուն տունն է հայուն աշխարհիս չորս ծագերուն,
Ուր կը մտնե ամեն հայ իբրև տանտեր հարազատ,
Կ'ստանա սեր ու սնունդ, սրտի հպարտ ցնծություն,
Եվ բորյանեն ու բուքեն հոն կը մնա միշտ ազատ:

Քանի՜ դարեր եւ քանի՜ ճարտարապետ հանճարներ
Աշխատեցան անոր տալ վեհություն, գեղ ու պերճանք,
Քանի՜ գեղջուկ բանվորներ տընեցան տիվ եւ գիշեր,
Որոնք թաղված են հիմա մոռացության մութին տակ:

Մշտանորոգ ու միշտ հին՝ ան կը տեսե դարեդար,
Իր ճրագները՝ միշտ լույս, իր օջախին հուրը՝ վա՛ռ,
Բարիքներով անսպառ լեցուն ամբարն ու մառան:

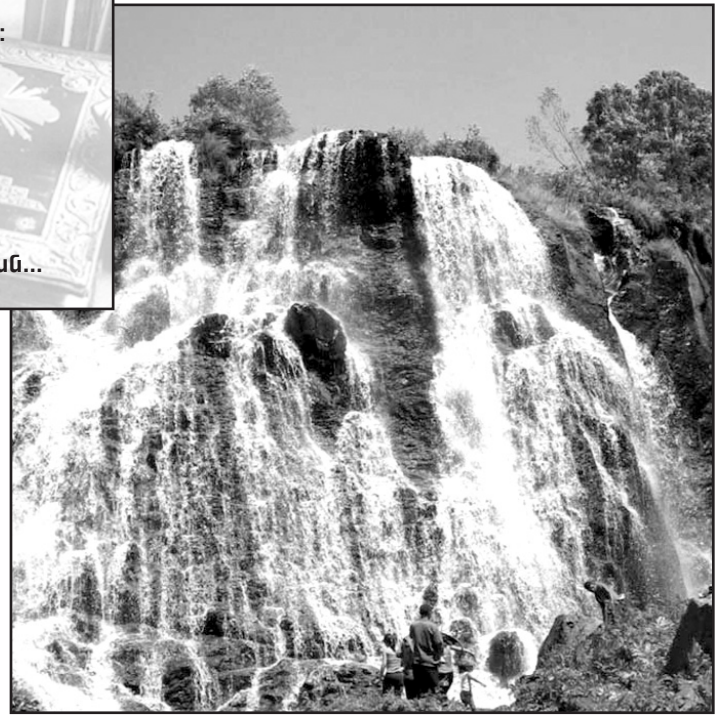
Հո՛ն է միայն, որ կրնա գտնել ամեն հայ կրկին
Խաժամուժի մեջ օտար կորսնցուցած իր հոգին,
Անցյալն անհուն եւ ներկան, նույնիսկ մթի՛ն ապագան...

Ավետիք ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ

Հայրենիքիս

Յորենի ծրփուն արտերի եզրին
Կանգնել խորհում եմ սրտիս մեջ լռին. –
Մի՞թե դու չիր, հայրենիք իմ հեզ,
Որ թայգաներից, յուրդերից մթին
Հորդացող - եկող ելուզակների
Բյուր սլաք ու նետ, բյուր միզակ ու տեգ
Սրտիդ մեջ մեխված ընկել էիր խեղճ
Քառուղու վրա բախվող ազգերի,
Դաժան դարերի մղձավանջի մեջ
Սմբակների տակ խոլ նծույզների,
Եվ սրում էին ճիչով չարախինդ
Անգղներն իրենց կտուցները վես
Քո արեակեզ ժայռերի վրա
Հոշոտելու քեզ...

Եվ սակայն հիմա,
Դու՛ նորից ծաղկել, ցնծում ես նորից,
Ելնում է ծովի խրճիթներից հին,
Ուր մայրը՝ անուշ օրորել է ինձ,
Իմաստավորել մանուկ իմ հոգին
Քո հզոր լեզվով, երկիր կաթոգին:
Այնքան ժամանակ, որ պիտի հերկե
Սեւահողը հին՝ քո կտրիճ որդին,
Եվ գուսանը վա՛ռ՝ սերըդ պիտ երգե,
Դու պիտի ծաղկես, երկիր հայրական,
Քո ոգով, ոճով եւ բարձրազլուխ
Դու պիտի հնչես, հնչես հաղթական,
Իմ հի՛ն հայ լեզու՛ թա՛րցր ու սրտաբու՛լիս:

Վահան ՏԵՐՅԱՆ

* * *

Մի՞թե վերջին պոետն եմ ես,
Վերջին երգիչն իմ երկրի,
Մա՛հն է արդյոք, թե մի՞նջը քեզ
Պատել, պայծա՛ռ Նաիրի:

Հնչում է միշտ խոր ու պայծառ,
Եվ խոցում է, եւ այրում.
Արդյոք բոցե վարդե՞րդ են վառ,
Թե՞ վերքերն իմ հրահրուն:

Վտարանդի երկրում աղոտ,
Լուսե՛ր, քեզ են երագուն,
Եվ հնչում է, որպես աղոթք,
Արքայական քո լեզուն:

Ահով ահա կանչում եմ քեզ՝
Ցուլա՛, ցնորք Նաիրի. –
Մի՞թե վերջին պոետն եմ ես,
Վերջին երգիչն իմ երկրի...

Եղիշե ՉԱՐԵՆՅ

Մեր լեզուն

Մեր լեզուն ձկուն է ու բարբառոս,
Առնական է, կոպիտ, բայց միեւնույն պահին
Պայծառ է նա, որպես մշտաբորբոք փարոս,
Վառված հրով անշեջ դարերում հին: -

Եվ վարպետներ, խոնարհ ու հանճարեղ,
Հղկել են այն դարեր, որպես մարմար,
Եվ փայլել է նա մերթ, ինչպես բյուրեղ,
Մերթ կոպտացել, ինչպես լեռնային քար: -

Բայց միշտ պահել է նա իր կենդանի ոգին, -
Եվ եթե մենք այսօր կտորատում ենք այն մերթ –
Այդ նրանից է, որ ուզում ենք մեր
Նոր խոհերի վրա ժանգ չչորի: -

Այդ նրանից է, որ մեր այսօրվա ոգուն
Այլեւս չի կարող լինել պատյան
Ո՛չ Տերյանի բարբառը նվագուն,
Ո՛չ Նարեկի մրմունջը մազաղաթյա: -

Եվ ո՛չ անգամ Լոռու պայծառ երգիչ
Թունանյանի բարբառը գեղջկական, -
Բայց նա կգա - լեզուն այս երկաթյա բերքի
Եվ խոհերի այս խո՛ր ու երկրակամ...

Համո ՍԱՀԱՆ

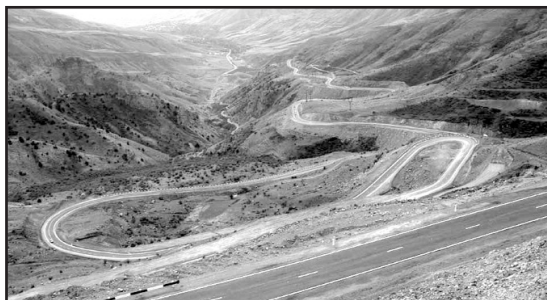
* * *

Մեր լեզուն մեր խիղճն է դա, Սուրբ հացը մեր սեղանի, Մեր հոգու կանչն է արդար Ու համը մեր բերանի:

Մեր լեզուն արյունն է մեր, Արյունից ավելի թանկ, Մեր բուրմունքն ու գույնն է մեր, Մեր լեզուն մենք ենք ու կանք:

Մեր լեզուն ծուխն է մեր տան, Մեր կշիռն աշխարհի մեջ, Նա աղն է մեր ինքնության, Էության խորհուրդը մեծ:

Նա պիտի մեր առաջին Ու վերջին սերը լինի, Ի՞նչ ունենք էլ աշխարհում, Որ այսքան մերը լինի:

Գեուրգ ԷՄԻՆ

Մեր այբուբենը

Այբուբեն չէ սա՛ր Բերդ է անմատուց, Գանձ է անմկաճ. Դուռ է փրկության, Ելք, երբ հույս չկա, Զարթոնքի նվագ: Էությանն է մեր, Ընթացքն ու ուղին, Թագ ու գորավար. Ժողովող մի կանչ, Իմաստուն խորհուրդ Լինելու հնար: Խարխուլը նավի, Ծառը դպրության, Կնիքն ինքնության, Հացն հանապազօր հայի սեղանի, Զիրքերի հնձան: Դողանջը երգի, ղեկը ընթացքի, Ծեմարան ճառի, Մարգարան մտքի, մատյան հովատքի, Յուղ՝ անմար ջահի: Նախահիմքն է մեր,

Շողը մեր հույսի, Ոգին մեր ճարտար. Զինարին այգու, Պարիսպը մեր տան, Զրադացն արդար... Ռումբն է մեր ռազմի, ռունգը բնագրի, ռահվիրան փառքի, Մերն ու սիրտն է մեր, սերմը միշտ ծլող, Վեմ ու վիճակի: Տունը ցամաքում, տապանը ջրում, Բոպեն սլացքում, Ցորյանը արտում, Ուղին անհայտում, Փառքը սիրամբում: Քիստն ու քաղն է մեր, քանար ու քնար, քարավան ու ափ. Եվ Օջախն անմար, օժիտն անհատում, Ֆե-ից մինեւ Այբ:

Հովհաննես ՇԻՐԱԶ

Հայոց լեզուն

Մի հայրենադարձ պատանու

Մեսրոպ Մաշտոցն ասաց՝ որդիս, Էլ ինչո՞վ ես հույսը բերդիս, - Էլ հայրենիք ինչո՞ւ եկար, Թե պիտ խոսես օտար լեզվով, Խմես հայոց գինին նեկտար՝ Կենաց կանչես օտար լեզվով, Քաղես հայոց վարդերն ու հեզ Աղջիկ կանչես օտար լեզվով:

Իրավ, քանի լեզու գիտես՝ Այնքան մարդ ես՝ իրավն ասին, Բայց որ քո հայ լեզուն չունես, Էլ ի՞նչ հույս ես քո Մասիսին, Որ թողել ես քո մայրենին՝ Հարամ է քեզ հայոց գինին, Հարամ է քեզ աղջիկն հայոց, Հայոց սիրտը՝ Մասիսն հայոց:

Մայր հայրենիքն էլ ի՞նչ սրտով Քո ոտքերն էլ գրկե վարդով... ... Ա՛խ, չէ, Մասիսն հալալ է քեզ, Հայոց վշտում դու մեղք չունես, Հալալ է քեզ հողն հայրենի, Թող քեզ ջուրն էլ դառնա գինի: Քանգի հայոց վայ սփյուռքում Պանդխտությունն է դեռ պոկում Հայ բերանից հայոց լեզուն, Օտարն հայոց մահն է ուզում...

Բայց նա է հայ, ով հովազի Արնախում երախտուն էլ Իր մայրենի լեզվով խոսի, Մոր կաթի հետ ծծած լեզվով, Որ հայ գետը ծով ծին, ծով, - Ժխորում էլ Բաբելոնի խոսի լեզվով իր մայրենի. Հայոց լեզվով, որ միշտ ջահել, Մեզ բյուր դարեր հայ է պահել:

Պարույր ՍԵՎԱԿ

Մայրենի լեզու

Դու մեր մեծ երթի գավազանակիր Եվ մեր պատմության մեծագույն դիվա՛ն, Մեր ազնվության գովասանագիր, Մեր մտքի պահեստ, հոգու օթեւան: Անցյալին պարզված դու մեր լսափող, Եվ մեր խոսափող՝ գալիքին ուղղված: Դու մեր սրբություն՝ կնքված Մեսրոպով, Նարեկացիով օծված ու յուղված:

Դաժան դարերի անձն մի ժամին Շա՛տ բան է խլել մեզանից թշնամին: Բարդելով վերքին վերք ու անարգանք, Հեծության վրա մի նոր հեծություն Խլել է մեզանից փառք ու մեծություն, Խլել կյանքը մեր եւ... կյանքի՞ց էլ թանկ Մեր հո՛ղը, հո՛ղը, Մեր սուրբ հայրենի՛ն:

Շա՛տ բանից է մեզ գրկել վայրենին: Մեր կերած հացին քսել է նա ժա՛նգ, Բայց եւ... դարավոր բնիկ վայրերի Կորուստի լեղի կարո՛տն է քսել, Մեր խումբին խառնել մեր սուրբ մայրերի Արցո՛ւնը, սակայն... եւ արյո՛ւնը սեւ, Բայց մենք չենք գրկվել... մեր բերնի համից. - Քաղցրացել ենք մենք... մեր քաղցր բառով, Մեր հայրենահամ անուշ բարբառով:

Շա՛տ բանից է մեզ գրկել թշնամին: Իր ձեռքով նա մեր ձեռքերն է հատել, Հատել է ականջ ու ոտնաթաթեր, Աչքեր է հանել դաշույնով իր սուր, Կտրել է նաեւ արմատից լեզուն, Եվ սակայն... ի՞՞՞՞ր. Զի՛ հատվել լեզուն, Մնացել է նա՛ հատվելով անգամ...

Քեզ՝ մեր հայկական եւ արամական, Չկարողացան քեզ խլել մեզանից Ո՛չ խարդավանքով արամեական,

Ո՛չ բյուզանդական սիրով անագնիվ, Ո՛չ Արիմանի ահեղ նետերով, Ո՛չ Քրիստոս մարդ - չմարդությանը, Ո՛չ Մուհամեդի ծմլիչ ոտերով. Ո՛չ ճշմարտությանը, Ո՛չ էլ ստերով:

Չկարողացան քեզ մեզանից խլել: Եվ պարզ է հիմա, հստակ ու որոշ, Որ չէ՛ն էլ կարող քեզ մեզանց խլել, Ինչպես չեն կարող խլել մի դրոշ, Որ հազարամյա դաժան մարտերում Փողփողացել է միշտ էլ... սրտերո՛ւն: Ո՛չ, քեզ ո՛չ մեկը կուլ տալ չի՛ կարող. Ազահ կոկորդոսն դու խոր ես խրվում: Ո՛չ, քեզ ո՛չ մեկը փուլ տալ չի՛ կարող, Ինչպես երկինքը երբեք չի փլվում: Չե՛ս խլվի երբեք, Չե՛ս փլվի երբեք, Ինչպես արյունից գո՛ւյնը չի խլվում...

Եվ ի՞նչ խաչագող դեռ պիտի հասնի, Որ քեզ կամենա գողանալ մեզանից (Մի՛ ասա «մեզանից», «աշխարհի՛ց» ասա), Չէ՛ որ դու հիմա ոչ միայն լեզու, Այլև մասո՛ւնք ես, Մասո՛ւնք ես մի սուրբ, Անկողոպտելի մասո՛ւնք սրբազան՝ Դարերի խորքից դարերին հասած:

Մասո՛ւնք: Ինչպե՛ս թե: Մասունքը ո՛րն է: Մասունքի տեղը տուլիսն է կամ հորն է: Իսկ դու՛ դարավոր, բայց եւ առույգ ես, Գիսավոր ծուխ ես, բայց եւ խարույկ ես, Ինչքան պարզ՝ նույնքան ասպետական ես, Շատերի մեջ ես, բայց պետական ես, Եվ դրանով իսկ դու պետքական ես Այն պետությանը, որ վաղը պիտի Լուսնից ու Մարսից ինքն իրեն դիտի...

Սիլվա ԿԱՊՈՒՏԻԿՅԱՆ

Խոսք իմ որդուն

Այս գարնան հետ, այս ծաղկունքի, Այս թռչնակի, այս առվակի, Հետո այս երգի ու գարթոնքի Բացվեց լեզո՛ւն իմ մանկիկի: Ու թոթովեց բառ մի անգին Նրա կարկաչը դարավոր... Ասես մասունք հաղորդության Դիպավ մանկանս շրթունքին...

- Լսիր, որդի՛ս, պատգամ որպես Սիրող քո մոր խո՛սքը սրտանց, Այսօրվանից հանձնում եմ քեզ Հայոց լեզո՛ւն հազարագանձ: Կտրել է նա, հանց աստղալույս, Երկինքները ժամանակի, Շառաչել է խռովահույզ Սլացքի հետ հայկյան նետի, Եվ Մեսրոպի սուրբ հանձարով Դարձել է գիր ու մագաղաթ, Դարձել է հույս, դարձել դրո՛շ, Պահել երթը մեր՝ անաղարտ... Նրանո՛վ է մրմնջացել Հայ պանդուխտը վերքն իր սրտի,

Նրանով է որոտացել Կովի երգն իմ ժողովրդի, Նրանով է մայրս ջահել Ինձ օրորոց դրել մի օր, Հիմա եկել, քե՛զ է հասել Նրա կարկաչը դարավոր... Բա՛ց շուրթերդ, խոսի՛ր, անգին, Ժիր դայլայլի՛ր, ի՛մ սիրասուն, Թող մանկանս՝ քո շուրթերին Մեր ալեհե՛ր հայոց լեզուն... Պահիր նրան բարձր ու վճիտ, Արարատի սուրբ ձյունի պես, Պահիր նրան սրտիդ մոտիկ, Քո պապերի աճյունի պես, Ու ուտիսի զարկիցը սեւ Դու պաշտպանիր կրծքով նրան, Ինչպես մորդ կպաշտպանես, Թե սուր քաշեն մորդ վրա.

Ու տե՛ս որդի՛ս, ո՛ր էլ լինես, Այս լուսնի տակ ո՛ւր էլ գնաս, Թե մո՛րդ անգամ մտքից հանես, Քո մա՛յր լեզուն չմոռանա՛ս...

